

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана соціологічного
факультету
В'ячеслав НІКУЛІН
28 червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Презентація результатів соціологічних досліджень у мас-медіа»
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність 054 Соціологія
(шифр і назва)
освітня програма «Соціологія комунікацій, реклами та зв'язків з громадськістю»
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)
факультет соціологічний

2024/2025 навчальний рік

Презентація результатів соціологічних досліджень у мас-медіа

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету

26 червня 2024 року, протокол № 9

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Мусієздов Олексій Олександрович, доктор соціологічних наук, доцент.

ОНОВЛЕННЯ:

Голіков Олександр Сергійович, доктор соціологічних наук, доцент, професор закладу вищої освіти кафедри соціології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від 12 червня 2024 року

В.о. завідувачки кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Соціологія комунікацій, реклами та зв'язків з громадськістю»

Гарант освітньої програми
«Соціологія комунікацій,
реклами та зв'язків з
громадськістю»

Ірина СОЛДАТЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 8 від 24 серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії
соціологічного факультету

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Презентація результатів соціологічних досліджень у мас-медіа» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальні комунікації реклама та PR» підготовки бакалаврів спеціальності 054 – соціологія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є вдосконалення підготовки здобувачів у галузі соціології, ознайомлення з практикою презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

- ознайомлення здобувачів з роллю та завданнями презентації результатів соціологічних досліджень;
- ознайомлення здобувачів з різними видами презентації результатів соціологічних досліджень;
- ознайомити здобувачів з вимогами, які висуваються до презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа;
- формування у здобувачів навичок пошуку необхідної інформації;
- формування у здобувачів навичок написання текстів з презентаціями результатів соціологічних досліджень у мас-медіа;
- ознайомлення з практикою презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
10 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
80 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
год.	год.

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері соціології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у соціології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з соціології та суміжних галузях.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з соціології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

ПРН04. Планувати і виконувати прикладні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень

і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН06. Переосмислити у процесі навчання наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми соціології з дотриманням норм академічної етики.

ПРН07. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

знати:

- роль та завдання презентації результатів соціологічних досліджень;
- основні види презентації результатів соціологічних досліджень;
- вимоги, які висуваються до презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа;
- способи роботи з інформацією, необхідною для презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа;

вміти:

- писати тексти з презентацією результатів соціологічних досліджень у мас-медіа;
- враховувати і описувати організаційні, адміністративні, етичні та інші питання при презентації результатів соціологічних досліджень у мас-медіа.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Наукова діяльність в сучасному суспільстві

Розкриваються основи наукової діяльності в цілому, особливостей наукового виробництва та його зв'язку з журналістською, політичною та економічною сферами, питання професійної етики.

Тема 2. Мас-медіа та презентація результатів соціологічних досліджень

Висвітлюються вимоги до публікації результатів соціологічних досліджень, можливості та обмеження соціологічних досліджень та різних їх видів, способи маніпулювання ними та способи запобігання неправильному використанню.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
Тема 1. Наукова діяльність в сучасному суспільстві	34	4	10			20	32	2	2			28
Тема 2. Мас-медіа та презентація результатів соціологічних досліджень	86	6	20			60	88	4	4			80
Усього годин	120	10	30			80	120	6	6			108

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наукова діяльність в сучасному суспільстві	10	2
2	Мас-медіа та презентація результатів соціологічних досліджень	20	4
Разом		30	6

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Ознайомитись з основами наукової діяльності в цілому, особливостей наукового виробництва та його зв'язку з журналістською, політичною та економічною сферами, питання професійної етики.	20	28

2	На основі джерел проаналізувати вимоги до публікації результатів соціологічних досліджень, можливості та обмеження соціологічних досліджень та різних їх видів, способи маніпулювання ними та способи запобігання неправильному використанню	60	80
Разом		80	108

Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції						
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок	
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 1. Наукова діяльність в сучасному суспільстві	Вступна	Ознайомлення з термінологією, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Тема 2. Мас-медіа та презентація результатів соціологічних досліджень	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	<ul style="list-style-type: none"> • Тексти; • відеоконференція 	<ul style="list-style-type: none"> • Питання для самоперевірки; • Робота з кейсами; • Пошук відповідей на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Запитання; • Обговорення навчального матеріалу 	
Семинари						
	Вид навчальної діяльності	Попередня підготовка	Виконання практичного завдання	Оцінювання	Рефлексія	Зворотній зв'язок
Розділ 1. Становлення соціології як науки						
Тема 1. Наукова діяльність в сучасному суспільстві	Онлайн-діяльність	Опитування	Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Усна відповідь	Розроблення нотаток до лекцій	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача
Тема 2. Мас-медіа та презентація результатів соціологічних досліджень	Онлайн-діяльність	Опитування	Завдання, що виконуються під час семінарських занять	Усна відповідь	<ul style="list-style-type: none"> • Діалог, групове обговорення; • короткі усні відповіді на питання 	<ul style="list-style-type: none"> • Групові консультації; • коментарі під час заняття від викладача

6. Індивідуальні завдання

Реферат

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються словесні методи: лекції, пояснення, бесіди, дискусії, робота з навчальною та науковою літературою.

8. Методи контролю

Робота на практичних заняттях, поточна контрольна робота, реферат, екзамен.

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Google Classroom**.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену *у системі Moodle*. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзам енаці йна робот а	С у м а
T1	T2	Реферат	Контрольна роботи, передбачена навчальним планом	Р а з о м		
10	10	10	30	60	40	100

Для допуску до екзамену студенти повинні набрати 30 балів.

Критерії оцінювання

Виступ у дискусії на практичному занятті – це усний виступ з одного з питань відповідного заняття. Виступ в дискусії з обов'язкової літератури має продемонструвати знання матеріалів лекції та обов'язкової літератури та точку зору з дискусійного питання й аргументацію щодо неї. Максимальна кількість балів за виступ – 3 бали. *Критерії оцінювання* виступу в дискусії з обов'язкової літератури: знання матеріалу теми (поняття, концепції, приклади), грамотність, самостійність, аргументованість.

Контрольна робота проводиться 1 раз протягом семестру. Максимальна кількість балів за роботу – 10 балів. *Критерії оцінювання*: володіння знанням, аргументованість, оригінальність.

Реферат проводиться 1 раз протягом семестру. *Критерії оцінювання*: відповідність джерел темі курсу, повнота викладу матеріалу.

Екзамен складається з двох запитань на знання матеріалу курсу. *Критерії оцінювання кожного запитання*: відповідність завданню та повнота відповіді – 5 балів, адекватне використання концептів та положень курсу – 10 балів, грамотність, логічність, структурованість викладу – 5 балів. Максимальна оцінка 40 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. - К.: Дух і Літера, 2015.
2. Опитування громадської думки. Посібник для журналістів / Фонд "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва. - Київ, 2012. - 96 с.
3. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій / Наталія Вікторівна Паніна; наук. ред. В. І. Паніотто; НАН України, Інститут соціології, Вища школа соціології. - 2-ге вид., доповнене. - К., 2007.
4. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічного грамотності та етики / Укладач О. О. Гужва [Електронний ресурс] - Доступно на: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf

Допоміжна

1. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах. Наука в Україні, 2024. <https://nauka.gov.ua/information/mizhnarodni-pravya-tsytuvannia-ta-posylannia-v-naukovykh-robotakh/>
2. ICC/ESOMAR International Code on Market and Social Research - Міжнародний кодекс ICC/ESOMAR щодо проведення маркетингових і соціальних досліджень/ Last Revised December 2007; ESOMAR

Guideline on the Mutual Rights and Responsibilities of Researchers and Clients (Рекомендації ESOMAR щодо взаємних прав і відповідальності дослідників і клієнтів) / Issued October 2010; ESOMAR Codes & Guidelines (Усі стандарти й рекомендації ESOMAR). - https://www.esomar.org/uploads/public/knowledge-and-standards/codes-and-guidelines/ICCESOMAR_Code_English_.pdf

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Інтернет-сторінки провідних соціологічних інституцій та публічні виступи провідних фахівців у мас-медіа.

Забезпечення викладання навчальної дисципліни для змішаної форми навчання (Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили)

В умовах дії військового стану в Україні освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи.

Підсумковий контроль з курсу здійснюється у системі Moodle.